

Rapport Gemeentelijke Ombudsman

Rode balk taboe

Gemeente Amsterdam

Stadsdeel Zuid (voorheen Zuideramstel)

19 mei 2010

RA0823629

Samenvatting

Een man heeft bij zijn woning een garagebox, die deel uitmaakt van een reeks boxen. Begin 2008 ziet een bouwinspecteur van stadsdeel Zuid dat de deurknop en de kleur rood van de balk boven de garagedeur niet aan de welstandseisen voldoen. Het stadsdeel vraagt verzoeker de garage binnen vijf weken aan te passen. De Welstandscommissie oordeelde dat sprake was van ernstige schending van de welstandseisen. Zo niet zal het stadsdeel nog een termijn stellen voor de aanpassing en een last onder dwangsom opleggen. De man dient op 2 maart 2008 een zienswijze in tegen dit voornemen, waarin hij aangeeft dat hij wil wachten tot het voorjaar, zich beklaagt over de hoogte van de mogelijke dwangsom en vragen stelt over verf. Het stadsdeel stuurt hem in juni 2008 een brief met een nieuwe termijn en de hoogte van de dwangsom. De man past daarop de deurknop en de balk aan. Vervolgens stuurt de man met tussenpozen van een paar maanden meerdere brieven naar het stadsdeel, waarin hij zijn vragen herhaalt en zijn ongenoegen uit over het niet ingaan op zijn brieven. Het stadsdeel schrijft hem op 6 juli 2009 dat zijn brieven geen aanleiding waren de procedure te stoppen. Omdat de man nog steeds geen inhoudelijk antwoord op zijn vragen en klachten heeft gekregen van het stadsdeel, blijft hij hierom vragen. Tevens benadert hij de ombudsman.

Uit onderzoek van de ombudsman blijkt dat het stadsdeel naar aanleiding van de zienswijze had besloten de man uitstel te verlenen, maar hem dat niet heeft meegedeeld. Daarnaast is duidelijk geworden dat het stadsdeel de klachtbrieven niet of nauwelijks heeft beantwoord.

De Gemeentelijke Ombudsman oordeelt dat het stadsdeel de man in onzekerheid heeft gelaten ten aanzien van de dwangsom en de hersteltermijn. Daarnaast had het stadsdeel de brieven als klacht moeten behandelen. Hierdoor heeft het stadsdeel in strijd met het vereiste van fair play gehandeld.

Oordeel

De onderzochte gedraging is onzorgvuldig.

Verzoek

Het verzoek tot onderzoek is op 4 maart 2008 schriftelijk ingediend en betreft *de gemeente Amsterdam, Stadsdeel Zuid, voorheen stadsdeel Zuideramstel*

Bevindingen

aanleiding

In de winter van 2005-2006 schrijft het stadsdeel verzoeker aan om de deur en het boeideel van zijn garage in een andere kleur te schilderen. De kleur die verzoeker het boeideel had gegeven, vormde volgens de welstandscommissie een aantasting van de eenheid in de reeks garageboxen. Na tussenkomst van en overleg met de ombudsman krijgt verzoeker van het stadsdeel uitstel, waarna hij de deur en het boeideel aanpast.

Tijdens een schouw begin 2008 ziet een inspecteur van Bouw en Woningtoezicht van het stadsdeel dat de deurknop en de balk boven de deur in strijd zijn met de welstandseisen. De deurknop is beschilderd wat onbeschilderd moet zijn. De balk is als enige in een reeks garages rood geschilderd. Hij belt aan bij verzoeker en bespreekt met hem de gewenste aanpassingen. Verzoeker wenst een schriftelijke bevestiging van de eisen van het stadsdeel. Stadsdeel Zuid vraagt verzoeker per brief van 19 februari 2008 dringend de deurknop te ontverven en de houten balk wit te schilderen. Indien hij niet binnen vijf weken gehoor geeft aan het verzoek, zal het stadsdeel een last onder dwangsom opleggen. Hij kan een zienswijze indienen en doet dat op 2 maart 2008. Verzoeker kan zich niet vinden in de hoogte van de dwangsom van € 2500,- en het seizoen (winter) waarin het verzoek wordt gedaan. Verder vraagt hij om welke houten balk het gaat en waarmee hij de verf kan verwijderen. Na contact met de Gemeentelijke Ombudsman stuurt hij op 21 april 2008 een rappel om een reactie op zijn zienswijze te krijgen.

Op 17 juni 2008 legt het stadsdeel na controle een last onder dwangsom op, omdat er geen omstandigheden in zijn zienswijze gevonden zijn die hem vrijwaren van het uitvoeren van de wijzigingen. Na deze last onder dwangsom past verzoeker de deurknop en de balk aan. Op 24 juni 2008, 24 oktober 2008 en 3 maart 2009 stuurt verzoeker brieven naar het stadsdeel met als voornaamste klacht dat hij geen antwoord krijgt op zijn brieven. Op 6 juli 2009 laat het stadsdeel weten dat vragen inhoudelijk worden beantwoord. Volgens het stadsdeel heeft hij voldoende gelegenheid gehad om de wijzigingen uit te voeren. Zijn zienswijze van 8 september 2008 geeft geen aanleiding de procedure te stoppen. Op 12 juli 2009 schrijft verzoeker het stadsdeel dat hij nooit inhoudelijk antwoord op zijn vragen in zijn brieven heeft gehad. Hij wil graag respons op de volgende punten: het materiaal van de balk; de hoogte van de dwangsom en de methode om de verf te verwijderen. Hij vraagt om een gesprek met de stadsdeelsecretaris of -voorzitter en deelt mee dat hij nooit een brief op 8 september 2008 heeft verstuurd. Wanneer hij bijna vier maanden later, begin november, nog niets heeft vernomen, stuurt hij op 3 november 2009 een rappel naar het stadsdeel. Omdat hij twee weken later geen ontvangstbevestiging of een inhoudelijke reactie van het stadsdeel heeft ontvangen, benadert verzoeker de ombudsman.

klachtomschrijving

Het onderzoek van de ombudsman richt zich op:

- de behandeling van klachten en vragen over een last onder dwangsom.

nadere ontwikkelingen

Als reactie op verzoekers brieven nodigt het stadsdeel verzoeker uit voor een gesprek in aanwezigheid van de betrokken inspecteur en de stadsdeelvoorzitter. De ombudsman is niet op de hoogte van de uitnodiging van het stadsdeel op het moment dat hij op zijn beurt partijen uitnodigt voor een hoorzitting op zijn bureau. Verzoeker gaat niet op de uitnodiging van het stadsdeel in omdat de zaak dan al in behandeling is bij de ombudsman.

reactie van Stadsdeel Zuid

De ombudsman heeft op 7 januari 2010 een hoorzitting gehouden. Daarbij waren verzoeker en de inspecteur Bouw- en Woningtoezicht van het stadsdeel aanwezig. Tijdens de hoorzitting deelt het stadsdeel (onder meer) het volgende mee.

reactie op zienswijze en brieven

Naar aanleiding van de zienswijze van verzoeker op de aanschrijving van 19 februari 2008 heeft de inspecteur met zijn leidinggevende overlegd. Er is toen besloten verzoeker uitstel te verlenen voor de aanpassingen. Dit is echter niet gecommuniceerd aan verzoeker. Indien uitstel wordt verleend, neemt het stadsdeel na de begunstigingsperiode geen contact met de burger op alvorens tot handhaving over te gaan. In deze zaak is niet van deze werkwijze afgeweken om de conformiteit in handhavingprocedures te waarborgen.

Ook had verzoeker vanaf 2006 genoeg mogelijkheden gehad om ervoor te zorgen dat de garage aan de welstandseisen voldoet. De brieven van januari 2006 en februari 2008 maken namelijk deel uit van dezelfde handhavingprocedure. In januari 2006 is weliswaar niet genoemd dat de deurknop onbeschilderd en de balk wit dient te zijn, maar verzoeker had dit kunnen weten als hij zich bekend had gemaakt met de welstandseisen. Net als bij de eisen in het Bouwbesluit en de bouwverordening is het bestuursorgaan niet verplicht de burger daar expliciet op te wijzen. De burger heeft zelf een verantwoordelijkheid.

hoogte dwangsom

De dwangsom van € 2500,- heeft betrekking op de hele lastgeving vanaf de winter van 2005-2006. Het bedrag wordt bepaald door de kosten die redelijkerwijs nodig zijn om de lastgeving uit te voeren. Dat bestond in beginsel uit het schilderen van de deur en het boeideel. Het stadsdeel verdubbelt dat bedrag om tot de dwangsom te komen. De hoogte van dwangsom blijft gedurende de procedure ongewijzigd. Het stadsdeel gaat dus niet tussentijds kijken of er al een deel van de overtreding ongedaan is gemaakt, om daar de hoogte van de dwangsom op aan te passen.

klachtbehandeling

Op verzoek van de ombudsman geeft het stadsdeel de volgende redenen waarom niet is ingegaan op verzoekers klachten. De welstandscommissie vond dat sprake was van een ernstige schending van de welstandseisen. Het verzoek om uitstel van verzoeker was al gehonoreerd vanwege de winterperiode en zijn gezondheidstoestand. Deze zaak is minder urgent dan andere taken van de afdeling Bouw en Woningtoezicht van het stadsdeel. Daarom had communicatie aan verzoeker niet de prioriteit. Verder achtte het stadsdeel verzoeker, gezien zijn correspondentie, capabel genoeg om zijn vragen over de methode om de verf te verwijderen aan een vakhandel of schilder voor te leggen. De balk wordt in de last onder dwangsom als hout aangeduid, wat volgens verzoeker beton moet zijn. De correspondentie is wat betreft de benaming van de balk op de automatische piloot gegaan.

Op de opmerking van de ombudsman dat hier een klachtbehandeling door een derde binnen het stadsdeel uitkomst had kunnen bieden, geeft de inspecteur aan dat hij het nut van klachtbehandeling wel inziet.

ernstige schending van de eisen van welstand

De welstandsc commissie heeft de overtreding van de welstandseisen waarschijnlijk als ernstig aangemerkt vanwege het unieke karakter van de buurt. De woningen zijn in de jaren '60 uit woningnood opgetrokken. Van deze specifieke stijl zijn nog maar weinig woningen in Nederland bewaard gebleven. Dat is de reden dat de welstandsc commissie hier een kritisch oog op richt.

reacties op bevindingen

Het resultaat van het onderzoek is als verslag van bevindingen naar verzoeker en naar de het stadsdeel gestuurd teneinde een nadere reactie mogelijk te maken. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Beoordeling

De ombudsman beoordeelt of het bestuursorgaan zich in de door hem onderzochte aangelegenheid behoorlijk heeft gedragen¹.

Behoorlijkheidsvereisten

Indien naar het oordeel van de ombudsman de gedraging niet behoorlijk is, vermeldt hij in het in het rapport welk vereiste van behoorlijkheid is geschonden². In dit onderzoek toetst hij de gedragingen aan het vereiste van fair play.

Overwegingen

Het *fair play*-vereiste houdt in dat een bestuursorgaan de burger de mogelijkheid geeft zijn procedurele kansen te benutten. Dit brengt onder meer met zich mee dat een bestuursorgaan de burger over zijn rechten en plichten informeert.

Naar aanleiding van verzoekers zienswijze op de vooraankondiging van 19 februari 2008, heeft de inspecteur met zijn leidinggevende gesproken en is er besloten verzoeker uitstel te verlenen. Verzoeker is echter niet in kennis gesteld van de verandering in zijn verplichting. Het stadsdeel heeft verzoeker in onzekerheid gelaten over zijn positie ten aanzien van de last onder dwangsom.

Vanzelfsprekend brengt het fair play vereiste tevens met zich mee dat het bestuursorgaan klachten van burgers weet te herkennen, waarop een klachtbehandeling plaatsvindt die in overeenstemming is met de vereisten van Hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit hoofdstuk stelt regels ten aanzien van onder meer de behandelingstermijn, een deugdelijke behandeling van de klacht door iemand die niet bij de primaire gedraging betrokken is geweest, het horen van de klager en de uitkomst van het klachtonderzoek.

Verzoeker maakt in zijn brieven zijn ongenoegen over het handelen van het stadsdeel kenbaar. Vast staat dat het stadsdeel verzoekers brieven niet als klacht in behandeling heeft genomen. Nu

¹ artikel 9:27 lid 1 Algemene wet bestuursrecht

² artikel 9:36 lid 2 Algemene wet bestuursrecht

het stadsdeel heeft nagelaten verzoeker te informeren over de eerste reactie op zijn zienswijze en geen gebruik heeft gemaakt van de klachtenprocedure, is in strijd met het fair play-vereiste gehandeld.

Oordeel

De onderzochte gedraging is onzorgvuldig.